

De wereld na Herman de Roker

Herman De Roker had zijn rijk 27 jaar lang met kennis en kunde geregeerd. Hij versoepelde de rechtspraak, bracht het aantal openbare executies drastisch terug en zorgde voor welstand in zijn rijk.

Helaas kwam te vroeg een einde aan zijn regeerperiode. Koning Herman ontsliep tijdens een buitenlandse missie tegen de Portugezen, in 1997. Niet op het slagveld, maar na de overwinning, op straat, onderweg naar zijn tent en in de armen van zijn concubine Anna De Amanitische.

U denkt natuurlijk: ik ben in een sprookje terechtgekomen. Niets is minder waar. U zit nu al middenin een groteske, en het wordt almaar erger. Of beter, afhankelijk van hoe u in het leven staat.

Na zijn dood ontbrandde een hevige strijd om de opvolging. Koning Herman had geen kinderen, want zijn echtgenote Kristien De IJzige had hem de toegang tot haar *boudoir* tijdens haar vruchtbare jaren ontzegd en bij zijn concubines – van de al genoemde Anna de Amanitische terug in de tijd tot barones Monica uit het geslacht Van Pamel en jonkvrouwe Patricia de Onderdanige uit La'Soenge – vond het zaad uit zijn koninklijke lendenen geen vruchtbare grond.

De strijd ontbrandde in alle hevigheid toen de abt van het Norbertijner klooster van Leuven, Ugo Bremsius, de beschietingen middels een strijdschrift opende. Deze abt, ooit ingetreden omdat hij de eer van een koopmansvrouw, Patricia van Marteldom, had geschonden, schreef kort na de dood van koning Herman zijn paskwil *Een nieuwe Koning, een zaak van Kerk én Staat*, waarin hij zich fel keerde tegen de beroemde grootinquisiteur en Belgisch kampioen Vogelpik Subsidiegeld: Ugo Boussius.

De twee Ugo's deelden slechts de voornaam. Verder waren ze in alles een tegenpool. Bremsius hield van eenvoudig, helder bestuur, met een sterke kerk en een markt die vooral gelden naar die kerk liet vloeien.

Boussius wilde de burgerij en de lagere standen laten regeren door elites die voornamelijk Frans

spraken, althans, die hun wijsheden aan de Franse taal ontleenden en daar een op Nederlands lijkende *lingua franca* van maakten.

Boussius woonde praktisch in de universiteit. Bremsius bad Jezus dagelijks bijna van het kruis, in zijn kapel. Bremsius koos de lijn van De Roker. Boussius schoof de vorige koning, prins Hugo von Clausewitz-Coburg, naar voren, in de hoop een *ancien régime* te kunnen herstellen.

Helaas bleek Von Clausewitz al snel niet meer in staat om de regering ter hand te nemen. Een kwaal die zijn brein benevelde had bezit van hem genomen en zijn uitspraken leken nog het meest op een gedicht van Mark Insingel. Daar zat niemand op de wachten. Daar had geen mens iets aan. Dat was niets gedaan.

Bremsius schoof een nieuwe vorst naar voren. Graaf Luuk de Gruwelijke. Maar hij had in een historische en zeldzaam bloederige machtsstrijd heel Limburg aan zich onderworpen en was niet van plan om Kasteel Henegouw, waar hij zich overgaf aan een verfijnd maar toch ook ruw hofleven, te verlaten. Hij zat daar prima. Dat hele Vlaanderen kon hem gestolen worden.

In dit machtsvacuüm kwam een nieuwe naam naar voren, een naam waarmee zowel Bremsius als Boussius vrede hadden. Prins Leonard De Luie. Hij werd uiteindelijk troonopvolger en koos als wapenspreuk: *Nolens Volens*. Helaas moest Prins Leonard op de dag van zijn kroning voortijdig worden afgevoerd, want de spanning had hem blijkbaar een ernstige hersenziekte bezorgd: alles wat hij zei leek wel afkomstig uit een gedicht van Maurice Roelants.

Goede raad was duur. Vooral toen prinses als Stephaan Herdgans en Thomas van Noye-toe-Lanaken te licht werden bevonden voor de taak van staatshoofd. Geschikte en joviale jongens waren het, oh zeker, en je kon leuk met ze op jacht, maar als koning had je weinig aan deze *schreibtischprinsen*.

Het land verbrokkelde. Steeds meer kleine gebiedsdelen kwamen onder vreemd bestuur. Ant-

werpen viel in handen van de moefiti van Amsterdam-West, Ramsey Al An'sr. Die verjoeg de kunstenaars naar de overkant van de Schelde, richting Nederland, en stortte de havenstad in een crisis die nog steeds niet is overwonnen.

In Gent werden alle koningsgezinden van Het Toreken geworpen door Baljuw Guillaume Lauwaars (geen spotnaam), een man die er persoonlijk op toezag dat iedereen die voor deze wrede executie in aanmerking kwam eerst werd gegegeld op de Grote Markt. Een executie die meestal werd verricht door zijn ongelooflijk wrede assistent Michaël Den Brillende, die weliswaar een bril droeg, maar de plek in de nek waar het zwaard het beste kon neerkomen nooit miste.

In Brussel was de verwarring helemaal compleet. Boussius-aanhangers hebben er een dag en een nacht huisgehouden in de KBR, totdat alle geschriften over en voor Koning Herman waren verwijderd. Bremsius-aanhangers molesteerden Bart de Stoute, vorst van Halle, die ze per abuis aanzagen voor een antiroyalist van het ergste soort.

Kortom, het kon zo niet langer.

Toen stond een nieuwe prins ineens klaar om te gaan regeren.

Dirk de Zwengelaere. Een vreemde snuiter, die in zijn jeugd nog had geleden aan de Franse ziekte, maar inmiddels in rustiger, nationalistisch vaarwater terecht was gekomen. Hij zocht zijn vermaak meer en meer in het aardse, en er is een schilderij bekend van Lucas Cranach de Oudere, waarop we Prins Dirk bezig zien tijdens een gezellig potje 'boerenbridge' met twee vrienden en zijn vrouw, een duitse prinses die anoniem door de wereld ging.

Het schilderij is onlangs gekocht door het stedelijk museum in Diest, waar het alleen op bijzondere dagen wordt getoond; als er geen kinderen in het museum zijn.

Rombout van het Bruinkruis schreef over dit schilderij een beroemd gedicht: *Van den Zwengelaere die Kwartetten leerde*, met de beroemde zinnen 'Als de paal met kracht gaat staan / Is het met de jonkvrouw rap gedaan.' Maar dat valt buiten het kader van deze groteske, helaas.

Prins Dirk liet zich bijstaan door een bijzonder sluwe, gewetenloze advocaat, Erik de Sjachernois genaamd. Sjachernois spande onder valse voorwendselen (landverraad, het volgen van dwaalieren) allerlei rechtszaken aan tegen andere troon-

pretendenten, zoals jonkheer Bernhard Lupius en burggraaf Herman Leenheer van Brugge.

Ook de altijd gematigde prins Charles du Cal, die zich uit schaamte voor zijn neef Erwin Dumortier niet langer met zijn familienaam wenste te tooien, moest het zwaar ontgelden. Hij hield echter stand en werd, ondanks vuil juridisch spel, vrijgesproken van de belachelijke aanklacht dat hij laatkapitalistische, neoliberale poëzie zou schrijven.

Uiteindelijk trad een buitenstaander naar voren. Toen de strijd tussen de talloze opvolgers op zijn hevigst was, greep Marc(el) Landdrost van Goor & Brink de macht. Dat was in 2000. Vreselijk waren de gevolgen voor het land dat koning Herman naar voorspoed en rust had geleid. De martelkamers waren permanent bezet en 24 uur per dag hoorde de bevolking er jammerklachten, in vijfvoetige jamben, uit opklinken. De galg hing geen dag leeg. Het zwaard van de beul, de beruchte Ugo - Kapmes - Kamps, moest om de dag worden geslepen.

De Landdrost stelde toen prins Hugo von Clausewitz-Coburg stierf, ergens in het begin van deze eeuw, een periode van nationale rouw in. De prins was inmiddels zo ver heen geweest dat zijn taaluitingen werden geplaatst in het tijdschrift Yo!, waarvan de Landdrost de enige redacteur en bezieler was.

Omdat de prins nog net op tijd doorhad, dat zijn leven daarom geen zin meer had, was hij vrijwillig op de trambaan tussen Jubelpark en Anatomium gaan liggen. Zijn laatste woorden waren: 'Ik ben het verdriet van België.' Een groot, maar merkwaardig man. Dat was hij. En na te zijn overreden was hij zo plat als de munten waarop zijn beeltenis ooit was te zien.

Niemand had die laatste woorden helemaal begrepen. Zelfs de Dichter van de Federatie, Pol Claesewitz, geen familie, had er geen chocolade van kunnen maken. En als Claesewitz ergens goed in was, dan was het in het maken van chocolade. Uit niets. Of weinig. Zo had Claesewitz ooit het oeuvre van een niet-bestaande dichter geanalyseerd, en hij deed dat zo briljant dat die niet-bestaande dichter de Staatsprijs ontving (en weigerde).

Jarenlang had het er alle schijn van dat Marc(el) Landdrost van Goor & Brink de macht duurzaam naar zich toe had getrokken. Dagelijks hield hij toespraken tot het volk, toespraken die zo lang

duurde dat zelfs Fidel Castro er jaloers op werd. Bovendien stak de Landdrost Castro naar de kroon waar het die voor machthebbers zo explosieve cocktail van nietszeggen en boosaardigheid betrof. De Landdrost liet alle arbeiders samenbrengen in aparte wijken. Voor de adel en de elites liet hij paleizen bouwen, overal in het land. Daar, in die paleizen, heerste willekeur, zeker richting iedereen die niet in een paleis woonde. Het gewone volk werd geschoffeerd en gebrutaliseerd. Maar ook de edelen en hooggeplaatsten gingen niet vrijuit. Talloze showprocessen volgden. Huilende ter dood veroordeelden – Graaf Moeyaertsch, de heren Von Kloenis en Koghuis en magister Maria van Almere & Daelen – ondertekenden ‘vrijwillig’ hun doodvonnis en bedankten de Landdrost vervolgens voor zijn ‘wijze beleid’ en ‘mildheid’. Elke vrijdagmiddag hanteerde de Landdrost zelf het beulzwaard. Dat hield zijn pols soepel, beweerde hij. Het land leek wel bedekt door een rouwsluier, zo alom was het leed en zo rijkelijk vloeiende het (vaak onschuldige) bloed. Vlaanderen beefde. Vlaanderen sidderde. Vlaanderen was lelijk de weg kwijt.

Ondertussen werd, in supporterslokalen en taveernes, in clublokalen van voetbalverenigingen en schutterijen, in de *Hotsy Totsy* en *Bij Rita*, in boekhandels met dubieuze reputatie, zoals *De Groene Waterman* en *Het verboden rijk*, of *Fnaque*, stilletjes een revolutie voorbereid.

De intellectuelen die aan strop en zwaard waren ontkomen, hokten er samen. En zoals dat gaat: waar intellectuelen zijn, is *ambros*. Revolutie. De wens om het goede omver te werpen en de eigen chaos ervoor in te plaats te zetten. Kortom: voor als poëzie vermomde wartaal.

Spilfiguur in deze *samizdat* was... prins Dirk de Zwengelaere. Die had zich weten te onttrekken aan elke executiegolf en woonde rustig en kalm in een eenvoudig buitenhuis in het Zoniënwood, waar hij zich onledig hield met het vijf maal daags bekennen van zijn vrouw (die hij overigens ook vijf maal daags uitbesteedde aan zijn ridders en aan zijn persoonlijke bisschop, die vrouw dus) én met het schrijven van revolutionaire pamfletten. Die pamfletten gingen er bij het rapaille dat de Landdrost wilde verstoten van zijn onrechtmatig verkregen troon in als *koek de dinant*. Ze werden verspreid via kleitabletten en op boekrollen, via reizende troubadours en per postduif, ja, zelfs via *internet* en *smartphone*. Niemand die er het fijne

van begreep, maar passages over ‘het failliet van het kleinburgerlijke’ en ‘de triomf van de zwengel over de mengkraan’ lieten de revolutionair angehauchte boeven niet onberoerd.

De Zwengelaere trad meer en meer in de openbaarheid, iets wat de Landdrost zeer mishaaide. Deze liet een congres organiseren door de Katholieke Universiteit van Leuven, een congres dat helemaal was gewijd aan de ‘Zwengelse dwaalleer in het licht der eeuwen’ en dat de universitaire geschiedenis zal ingaan als een affront zonder weerga.

Al was het wel leuk om te zien hoe De Zwengelaere, gehuld in het uniform van Landdrost, de verzen van *Martialis* voordroeg.

Uiteindelijk móest het wel tot een botsing komen, tussen de Landdrost en De Zwengelaere.

Dit gebeurde op een dag waarop de Landdrost een hotel zou openen in een van de vele steden die onder zijn bewind kreunden. Hij had het hotel ‘Bij de Landdrost’ willen dopen. Maar de handlangers van De Zwengelaere hadden de nacht van tevoren een bord van eigen makelij aan de gevel van het hotel bevestigd, zodat de Landdrost een bord ont-hulde waarop ‘Hotel New Flandres’ stond.

Nu waren de rapen gaar.

Er ontspon zich een jaren durende machtsstrijd, waarin verschillende partijen zich mengden. Philip graaf van Wevelghem, Benno de Benarde en de soesoehan van de Gentse universiteit Hans Van de Woestijne Te Voren traden in debat met zowel het wereldlijk gezag, vertegenwoordigd (nog steeds) door de Landdrost, als met de opstandelingen, die zich hadden geschaard achter de rechttop staande vlaggenstok van De Zwengelaere.

Landdrost Marc(el) liet zijn tegenstander meermalen vastzetten, maar hij durfde niet te kiezen voor de definitieve, laatste stap. De beul hoefde noch een strop aan te leggen, noch zijn zwaard te slijpen. Veel verder dan een keer geselen kwam hij niet, maar toen bleek dat De Zwengelaere dit prettig vond, was de lol er snel vanaf.

Het land dreigde nu helemaal ten onder te gaan vanwege de almaar durende machtsstrijd tussen twee mannen, een machtsstrijd die beiden niet leken te kunnen (of te willen?) beslechten. Zoals altijd is er dan iemand die de knoop doorhakt en die de verantwoordelijkheid neemt. Iemand die de impasse doorbreekt en het volk terugleidt, nee, niet naar het beloofde land, maar wel naar *pais en vree*.

Die iemand, dames en heren, was ik. Ben ik, moet ik zeggen.

Want misschien heeft u zich ondertussen al eens afgevraagd: 'Wie schrijft dit en vooral, waarom?' Welnu, dat ben ik dus, en om verantwoording af te leggen.

Toen de debatten tussen Landdrost en Prins te hoog opliepen, ben ik op een dag met een klein leger opstandelingen richting hoofdstad gereisd, en heb daar de macht overgenomen.

Het was geen staatsgreep. Oh nee. Ik weet eerlijk gezegd niet precies wat het dan wel was. Maar toen we bij de poorten van het Landdrostelijk paleis kwamen, verpulverden die bij de minste of geringste aanraking. Dat gold eigenlijk voor alles en iedereen wat of die we in het paleis aanraakten. Niets leek nog enige stevigheid te bezitten. De deuren, de tussenmuren, de meubels, ja zelfs de gezagsgetrouwe garde van de Landdrost, alles verging tot stof als je er zelfs maar een vinger naar uitstak.

Het was bizar. Uiteindelijk kwamen we in de vertrekken van de Landdrost. Die troffen we aan op zijn troon, die ook de troon van Koning Herman was geweest en daarom nooit zou vergaan. Hij keek ons aan, maar we zagen dat zijn blik leeg was, ongeveer zoals een gedicht van Claude van den Berge. In zijn hand hield hij een boek: *Poëzie voor Dummies*. Het was duidelijk nog niet gelezen. Omdat ik mijn rijk niet wilde funderen op geweld en willekeur (dat kan altijd nog), heb ik de Landdrost laten gaan. Niet zomaar ergens heen, nee, ik heb hem verkocht aan het klooster van Bremsius, waar hij nu eenvoudige werkzaamheden in de stal verricht. Als hij de koeien melkt, is hij gelukkig. Bremsius schreef mij: 'Dan trekt er een waas van geluk over zijn getekende gelaat. De landdrost is een koe.' De Zwengelaere hebben we na veel gedoe gevonden in *Hotel New Flandres*, waar hij zijn veile relatie met zijn vrouw had voortgezet. Het personeel spreekt er nog schande van, met een ondertoon van jaloezie en geilheid – dat wel. Ik heb De Zwengelaere laten vierdelen, om de resten daarna door zeven olifanten te laten vertrappen.

Grapje.

Ik heb hem verkocht aan de Tiroler Filmindustrie, waar hij nu als Lodewijk der Swaffelaer een tweede carrière viert. Zijn vrouw is Minister van Emancipatie in mijn regering. Zo'n talent moet je niet naar het buitenland laten vertrekken. Zijn heeft een mooie, intieme, zuivere relatie met Koenraedt de Goede uit Gent. Het is een genot om die twee samen te zien. Zo innig. Zo... liefdevol.

Nooit heb ik iemand laten executeren of in het openbaar mishandelen. Nu ja, de advocaat De Sjachernois heb ik – omdat ik hem niet mocht – op een plein laten geselen. Één keertje maar. Niet al te lang. Dat moet kunnen en ik verwacht er, als ik te zijner tijd aanklop bij Sint Petrus, niet al te veel moeilijkheden van.

Zo is het land teruggekeerd naar de situatie die onder Koning Herman heerste. Rust en welvaart maken mijn volk tevreden. Hoewel... soms bespeur ik, maar nu op die vreemde vergaarbak die internet heet, de eerste tekenen van een beginnende revolutie... Dichters en schrijvers organiseren zich, niet zoals vroeger, in de goede oude tijd, nee, dat gaat allemaal heel anders zoals ik laatst in een essay las:

'Gedichten schrijven is, in een neokapitalistische samenleving aan het begin van de 21ste eeuw, een ideologische daad bij uitstek. Wie dat doet, moet zich met 21ste-eeuwse argumenten legitimeren. Waarom kiest iemand anno 2011 voor poëzie om zich te uiten? Je kunt via Facebook, Skype, Twitter en sms heel makkelijk je ervaringen verwoorden en delen met een gemeenschap van mensen. Waarom dan nog de omweg van de poëzie nemen? Wat is daar de relevantie van? Er bestaan initiatieven die reflectie aanmoedigen. Zo begon het Vlaams Fonds voor de Letteren in 2008 met een reeks Gedichtendagessays, waarin voornamelijk Vlaamse dichters een pleidooi voor poëzie neerschrijven. Maar zo'n initiatief is van bovenaf gestuurd en fungeert daardoor misschien wel als een excuus voor de blijde familie om er niet zelf mee bezig hoeven te zijn. De jonge poëzie dartelt onverstoord verder in de eigen niche, die zij gelaten aanvaardt.'

Nu, dan weet ik genoeg. Als de wetenschappers denken dat er geen... orde is, dan staat de revolutie voor de deur. Die zogenaamd ongeorganiseerde dichters zullen het me nog heel moeilijk maken. En nee, ik ben niet van plan om ze hun gang te laten gaan. Democratie is een mooi ding, maar de mensen hier zijn daar niet meer aan gewend, aan democratie.

Democratie is iets voor andere mensen. Daar geloven ze hier niet (meer) in.

Die hele blijde familie zal me zo meteen opeten en als ik geluk heb niet opknopen. Misschien is het daarom... tijd om de bakens te verzetten.

Als ik eens begin met de herinvoering van de doodstraf en de schrijver van het essay laat ont-

hoofden? Dat zal me een reuring geven. Vervolgens gesel ik die blijde dichters. Eens kijken of ik er wat melancholie in kan rammen. Wat moet ik verder doen? Zal ik mijn lijfwacht oprottormelen en dood en verderf laten zaaien?

Of dat allemaal helpt? Ik vrees van niet, niet meer. Het is te laat.

Ik heb de harde hand nooit laten neerdalen op mijn volk en daarom is alles om mij heen nu net zo molm als het was om de Landdrost. Het is te laat. Het verval heeft zich in mijn rijk genesteld, en woekert nu als een gezwel voort.

En ik zie ze wel, hoor... de saletjonkers... de boudoirnimfen... de kelderratten... ik hoor ze, ook... ze

tikken tegen het raam... ze spreken met te zoetgevooisde stem... ze spetteren in mijn zwembad... Maar ik kom niet meer van ze af. Prins Ingèle, Jonkvrouwe Maria van Tielt, Kabouter Barwouts-waerder, Comptessa Le Docteur en diaken Phierens... om over die kaperskapitein, kom, hoe heet hij ook weer, maar te zwijgen...

Was ik maar jong gestorven, net als Koning Herman. Mijn regeerperiode had de geschiedenis in kunnen gaan als voorbeeldig. *Sela*. In de verte hoor ik hoe iemand de haan van een revolver spant. Ze komen. Ze komen me halen. Mijn beklagenswaardige volk... wat nu? ■

